

15873

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἠγήσεσθαι. Ἀξιῶ δέ, ὧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμί τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἠγεῖσθαι χείρους εἶναι. Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Μαντίθεος δείχνει μεγάλη εμπιστοσύνη στον εαυτό του ότι θα μεταστρέψει τις αρνητικές σε βάρος του εντυπώσεις.
2. Ο Μαντίθεος προβάλλει τα δημοκρατικά του φρονήματα και τη συμμετοχή του στις στρατιωτικές δραστηριότητες της πόλης.
3. Οι αντίπαλοι του Μαντίθεου θεωρούν ότι στη ζωή του ακολούθησε το μέτρο.
4. Ο Μαντίθεος ζητάει από τους βουλευτές να παραβλέψουν το ήθος των κατηγορών.
5. Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι ζούσε στην Αθήνα κατά την περίοδο της τυραννίας μετά το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ἀριστοτέλης, Ἀθηναίων Πολιτεία §§55.3-4

Στο δεύτερο μέρος της πραγματείας του ο Αριστοτέλης περιγράφει τους διοικητικούς θεσμούς και τον τρόπο λειτουργίας του σύγχρονου του αθηναϊκού πολιτεύματος. Μετά το σύντομο προοίμιον, ο φιλόσοφος πραγματεύεται τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των κληρωτών και αιρετών αξιωματούχων και των υπαλλήλων της διοίκησης.

Όταν γίνεται η κρίση, ρωτούν: «Ποιος είναι ο πατέρας σου και σε ποιον δήμο ανήκεις και ποιος είναι ο πάππος σου, ποια η μητέρα σου και ποιος ο πατέρας της μητέρας σου και από

15873

ποιους δήμους;» Μετά τον ρωτούν αν συμμετέχει στη λατρεία του Πατρώου Απόλλωνα και του Ερκείου Δία και πού βρίσκονται τα ιερά τους. Ύστερα, αν έχει οικογενειακούς τάφους και πού βρίσκονται, έπειτα αν φροντίζει τους γονείς του και αν πληρώνει τους φόρους και αν έχει υπηρετήσει τη θητεία του. Αφού του απευθύνει (ο πρόεδρος) αυτές τις ερωτήσεις, του λέει: «Φώναξε τώρα μάρτυρες για όσα είπες». Και όταν παρουσιάσει τους μάρτυρές του, ρωτούν: «Έχει κανείς κάποια κατηγορία εναντίον του;» Κι αν υπάρχει κάποιος κατηγορος, το δικαστήριο του δίνει το λόγο και μετά ο κατηγορούμενος απολογείται. Ύστερα αποφασίζει η βουλή με ανάταση χεριών και στο δικαστήριο με ψήφο. Αν δεν παρουσιαστεί κατηγορος, γίνεται αμέσως η ψηφοφορία.

Μτφρ. Α. Παναγόπουλος

B4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **τυγχάνει:** Η των στόχων μας είναι βασική προϋπόθεση για να προοδεύσουμε.
- **διακείμενος:** Αυτό το δαχτυλίδι είναι οικογενειακό μας
- **πλέον:** Η των κατοίκων της περιοχής είναι αγρότες.
- **φαίνομαι:** Στην της θάλασσας υπήρχαν πολλά φύκια.
- **πολιτείας:** Ο Αθηναίος συνδύαζε τη θεωρία με την πράξη, σύμφωνα με τον Περικλή.

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Δήμου Καταλύσεως Απολογία §§15-17.3

(έκδ. του Albini, U. Φλωρεντία: Sansoni, 1955)

Ο ομιλητής στην *πίστιν – απόδειξιν* του λόγου του υποστήριξε ότι κανείς δεν έρχεται στον κόσμο με διαμορφωμένες πολιτικές απόψεις, αλλά ότι οι πολιτικές επιλογές του καθενός διαμορφώνονται με βάση τα συμφέροντά του. Τόνισε, μάλιστα, ότι όσοι δεν υπέστησαν δεινά κατά την περίοδο του δημοκρατικού πολιτεύματος δεν είχαν λόγους να επιζητούν την ανατροπή του.

Ἔτι τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ἄξιον σκέψασθαι. Ἐγὼ γὰρ τοιοῦτον ἐμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρέσχον ὥστε, εἰ πάντες τὴν αὐτὴν

15873

γνώμην ἔσχον ἐμοί, μηδένα ἄν ὑμῶν μηδεμιᾷ χρήσασθαι συμφορᾷ. Ὑπ' ἐμοῦ γὰρ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ οὔτε ἀπαχθεῖς οὐδείς φανήσεται, οὔτε τῶν ἐχθρῶν οὐδείς τετιμωρημένος, οὔτε τῶν φίλων εὖ πεπονθώς. (Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν· εὖ μὲν γὰρ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ χαλεπὸν ἦν, ἐξαμαρτάνειν δὲ τῷ βουλομένῳ ῥάδιον). Οὐ τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα φανήσομαι, οὐδὲ δίκαιταν καταδικαιησάμενος οὐδενός, οὐδὲ πλουσιώτερος ἐκ τῶν ὑμετέρων γεγονώς συμφορῶν. Καίτοι εἰ τοῖς τῶν γεγενημένων κακῶν αἰτίοις ὀργίζεσθε, εἰκὸς καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι. Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, μεγίστην ἠγοῦμαι περὶ ἐμαυτοῦ τῇ δημοκρατίᾳ πίστιν δεδωκέναι.

ἐμαυτὸν παρέσχον: αποδείχτηκα

εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέγω: συμπεριλαμβάνω στον κατάλογο των μη Αθηναίων

καταδικαιῶμαι δίκαιταν: μεσολαβῶ για την τιμωρία κάποιου

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Ἐτι τοίνυν... ῥάδιον**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. «**Ὑπ' ἐμοῦ... συμφορῶν**»: Να εντοπίσετε στο συγκεκριμένο απόσπασμα του κειμένου τις μετοχές με τις οποίες καταδεικνύεται το ήθος του ομιλητή κατά την περίοδο της διακυβέρνησης των Τριάκοντα. Να τις αναγνωρίσετε ως προς το είδος τους. (μονάδες 6)

β. «**Καίτοι ... νομίζεσθαι**»: Ο ομιλητής, απευθυνόμενος στους δικαστές, διατυπώνει έναν υποθετικό λόγο. Να τον αναγνωρίσετε ως προς το είδος του και να δικαιολογήσετε την επιλογή σας. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

15873-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

A1.

1. – Σ: Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι

2. – Σ: ὡς εὖνους εἰμί τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν

3. – Λ : ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν

4. – Λ : δέομαι ὑμῶν ... τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι

5. – Λ : Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς (...) οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἀριστοτέλης, Ἀθηναίων Πολιτεία §§55.3-4

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο ο Αριστοτέλης αναφέρεται στις αρχικές καθιερωμένες ερωτήσεις της δοκιμασίας, με την οποία γίνεται εξονυχιστικός έλεγχος της προσωπικότητας του δοκιμαζόμενου. Κοινά σημεία που εντοπίζονται στα δύο αποσπάσματα είναι οι αναφορές στην κοινωνική και δημόσια ζωή του δοκιμαζόμενου.

B4. επίτευξη (επιτυχία), κειμήλιο, πλειοψηφία, επιφάνεια, πολίτης

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Δήμου καταλύσεως ἀπολογία §§15-17.3

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Ακόμα, κύριοι δικαστές, και από τις άλλες πράξεις μου αξίζει να σκεφθείτε (ποιος είμαι). Εγώ δηλαδή τέτοια συμπεριφορά έδειξα στις συμφορές της πόλεως, ώστε, εάν όλοι σκέφτονταν, όπως εγώ, κανείς από σας καμία συμφορά δεν θα είχε πάθει. Από μένα δηλαδή τον καιρό της ολιγαρχίας κανείς δεν θα φανεί ότι οδηγήθηκε στη φυλακή, ούτε εχθρός μου ότι τιμωρήθηκε, ούτε φίλος μου ότι ευεργετήθηκε. Και για τούτο βέβαια δεν πρέπει να απορεί κανείς. Διότι στην περίσταση εκείνη ήταν δύσκολο

Ακόμη, άνδρες δικαστές, αξίζει να προβληματιστείτε και για τις άλλες μου πράξεις· έδειξα δηλαδή τέτοια διαγωγή στις συμφορές της πόλης, ώστε, αν όλοι είχαν τις ίδιες απόψεις με εμένα, κανένας από σας δε θα είχε πάθει τίποτε. Γιατί στην περίοδο της ολιγαρχίας κανείς δε θα φανεί ότι οδηγήθηκε εξαιτίας μου στη φυλακή, ούτε ότι τιμωρήθηκε κανείς από τους εχθρούς, ούτε ότι ευεργετήθηκε κανείς από τους φίλους. Και αυτό δεν είναι άξιο θαυμασμού· γιατί, εκείνη την εποχή ήταν δύσκολο να κάνει

15873-Λύση

να ευεργετεί κανείς, εύκολο δε σε αυτόν που επιθυμούσε να βλάπτει. Δεν θα φανώ λοιπόν ότι περιέλαβα κάποιον στον κατάλογο των μη Αθηναίων, ούτε θα φανώ ότι εξάσκησα βία εναντίον δικαστή για να εκδώσει για μένα ευνοϊκή απόφαση, ούτε ότι έγινα πλουσιότερος επωφελούμενος από τις συμφορές του λαού. Και βέβαια, εάν αγανακτείτε εναντίον των αιτίων των εγκλημάτων που έχουν γίνει, πρέπει να θεωρείτε χρηστούς πολίτες εκείνους που κανέναν δεν αδίκησαν. Και ασφαλώς, κύριοι δικαστές, νομίζω ότι έχω δώσει μεγίστη απόδειξη για τον εαυτό μου στη δημοκρατία (νομίζω ότι έχω αποδείξει τα υπέρ της δημοκρατίας αισθήματά μου).

Μτφρ. Σ. Τζουμελέας. [1939]. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Γ4.

α. άπαχθείς, τετιμωρημένος, πεπονθώς: κατηγορηματικές μετοχές (με ρήμα εξάρτησης φανήσεται)

καταλέξας, καταδικοιτησάμενος, γεγονώς: κατηγορηματικές μετοχές (με ρήμα εξάρτησης φανήσομαι).

β.

Σχηματίζεται υποθετικός λόγος με Υπόθεση *εί τοῖς τῶν γεγενημένων κακῶν αἰτίοις ὀργίζεσθε* (εἰ+οριστική ενεστώτα, ὀργίζεσθε) και Απόδοση *εἰκός (ἔστι) καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι* (εἰκός ἔστι, οριστική ενεστώτα). Ο υποθετικός λόγος δηλώνει το πραγματικό.

κανείς καλό, αλλά ήταν εύκολο, σ' όποιον ήθελε, να κάνει κακό. Ούτε, πάλι, θα φανώ ότι συμπεριέλαβα κανέναν στον κατάλογο των μη Αθηναίων, ούτε ότι ζήτησα την εύνοια κάποιου δικαστή, ούτε ότι έγινα πλουσιότερος εκμεταλλευόμενος τις δικές σας συμφορές. Κι όμως, αν οργίζεσθε εναντίον των υπευθύνων γι' αυτές τις συμφορές, είναι λογικό να θεωρούνται από σας ανώτεροι αυτοί που δεν έχουν διαπράξει κανένα κακό. Νομίζω ασφαλώς, άνδρες δικαστές, ότι έχω δείξει με τη μεγαλύτερη αξιοπιστία τα δημοκρατικά μου φρονήματα.

Μτφρ. Γ.Α. Ράπτης. 2004.

αθημπίπνίσις

16004

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. Ἀξιῶ δέ, ὧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμί τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Μαντίθεος νιώθει αυτοπεποίθηση μπροστά στους βουλευτές.
2. Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι είχε ευνοϊκά συναισθήματα για το καθεστώς των Τριάκοντα.
3. Ο Μαντίθεος θα αποδείξει ότι έχει δείξει μέχρι τώρα στη ζωή του εντιμότητα.
4. Ο Μαντίθεος ζητάει από τους βουλευτές να τον αθώσουν και να μην τον καταδικάσουν σε θάνατο.
5. Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι ζούσε στην Αθήνα κατά την περίοδο της τυραννίας μετά το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.

Μονάδες 10

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀριστοτέλης, Ῥητορική 1356a

Ὅπως φανερώνει και ο τίτλος, στα τρία βιβλία του έργου αυτού ο Αριστοτέλης περιγράφει τη ρητορική τέχνη, τα είδη και τα μέσα της.

Ο ρητορικός λόγος λειτουργεί πειστικά με τρεις τρόπους: άλλοτε μέσω του χαρακτήρα του ρήτορα, άλλοτε μέσω της συγκεκριμένης διάθεσης που δημιουργεί στην ψυχή του ακροατή

16004

και άλλοτε με τα αποδεικτικά ή φαινομενικά αποδεικτικά επιχειρήματα που περιέχει ο ίδιος. Με τον χαρακτήρα του ο ρήτορας πείθει όταν μιλάει με τέτοιο τρόπο ώστε ο λόγος του να τον κάνει αξιόπιστο· γιατί στους έντιμους ανθρώπους χαρίζουμε σε μεγαλύτερο βαθμό και με περισσότερη προθυμία την εμπιστοσύνη μας για όλα, βέβαια, εν γένει, τα θέματα, κατά τρόπο όμως απόλυτο για τα θέματα στα οποία δεν υπάρχει βεβαιότητα και μας αφήνουν περιθώρια αμφιβολίας. Και αυτό όμως πρέπει να προκύπτει από τον λόγο και όχι να είναι το αποτέλεσμα μιας καλής ιδέας που έχουμε από πριν για τον ρήτορα·

Μτφρ. Δ. Λυπουρλής

B4. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: **χρόνον, μόνον, πράγμασι, πλέον, λόγους.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἄνδοκίδης, Περὶ τῶν μυστηρίων §§1-2

(έκδ. του Dalmeida, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1930, ανατ. 1966)

Σε αυτήν τη δίκη ο Άνδοκίδης επιχειρεί να αντικρούσει την κατηγορία ότι παραβίασε το διάταγμα του Ισοτιμίδη, που απαγόρευε στους ασεβείς να εισέρχονται στα ιερά και να παρευρίσκονται στα Ελευσίνια Μυστήρια.

Τὴν μὲν παρασκευὴν, ὧ ἄνδρες, καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, ὥστ' ἐμέ κακῶς ποιεῖν ἐκ παντός τρόπου καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως, ἐξ ἀρχῆς ἐπειδὴ τάχιστα ἀφικόμεν εἰς τὴν πόλιν ταυτηνί, σχεδόν τι πάντες ἐπίστασθε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων πολλοὺς λόγους ποιεῖσθαι· ἐγὼ δέ, ὧ ἄνδρες, δεήσομαι ὑμῶν δίκαια καὶ ὑμῖν τε ῥάδια χαρίζεσθαι καὶ ἐμοὶ ἄξια πολλοῦ τυχεῖν παρ' ὑμῶν. Πρῶτον μὲν ἐνθυμηθῆναι ὅτι νῦν ἐγὼ ἦκω οὐδεμιᾶς μοι ἀνάγκης οὔσης παραμεῖναι, οὔτ' ἐγγυητὰς καταστήσας οὔθ' ὑπὸ δεσμῶν ἀναγκασθεῖς, πιστεύσας δὲ μάλιστα μὲν τῷ δικαίῳ, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν, γνῶσεσθαι τὰ δίκαια καὶ μὴ περιόψεσθαι με ἀδίκως ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν διαφθαρέντα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον σώσειν δικαίως κατὰ τε τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους καὶ τοὺς ὅρκους οὓς ὑμεῖς ὁμόσαντες μέλλετε τὴν ψῆφον οἴσειν.

ταυτηνί: αυτήν εδώ

περιόψεσθαι <περιοράω-ῶ: παραβλέπω, επιτρέπω, ανέχομαι

ὀμόσαντες <ὄμνυμι: ορκίζομαι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Τὴν μὲν παρασκευὴν, ... τυχεῖν παρ' ὑμῶν*».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

τῶν ἐχθρῶν:	εἶναι	στο
παντός:	εἶναι	στο
ὑμῶν:	εἶναι	στο
ἀνάγκης:	εἶναι	στο
ὑπὸ δεσμῶν:	εἶναι	στο
τῶν ἐμῶν:	εἶναι	στο

(μονάδες 6)

β. «*ἐπειδὴ τάχιστα ἀφικόμην εἰς τὴν πόλιν ταυτηνί*»: Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης και τη συντακτική της λειτουργία στο πλαίσιο των αναφορών του ομιλητή.

(μονάδες 4)

Μονάδες 10

16004-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

A1.

1 – Σ: Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω

2 – Λ: ὡς εὔνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι

3 – Σ: ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν

4 – Λ: δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι

5 – Λ: Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς (...) οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἀριστοτέλης, Ῥητορική 1356a

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο ο Αριστοτέλης αναφέρεται στη σημασία που έχει να εμφανίζεται ο ομιλητής (εδῶ ο Μαντίθεος) με το ανάλογο ἦθος/χαρακτήρα προκειμένου να κερδίσει τις εντυπώσεις και την εὐνοια (εδῶ των βουλευτῶν). Διαπιστώνει δηλαδή κανείς ότι οι αριστοτελικές αναφορές επιβεβαιώνονται σε μεγάλο βαθμό από τα ὅσα ο Λυσίας ἔγραψε και εκφώνησε ο Μαντίθεος στο συγκεκριμένο απόσπασμα από τον Ὑπὲρ Μαντιθέου.

B4.

χρονολογία, χρονογράφημα, χρονόμετρο – μονολογῶ, μονότονος, μονορούφι – πραγματοποιῶ, πραγματογνώμονας, πραγματοποίηση – πλεονέκτημα, πλειοψηφία, πλεονεξία – λογογράφος, λογοκρισία, λογοδοτώ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἄνδοκίδης, Περί τῶν μυστηρίων §§1-2

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Ἡ προετοιμασία και ἡ προθυμία των ἐχθρῶν μου, κύριοι, να με βλάψουν με κάθε τρόπο, τόσο δίκαιο ὅσο και ἀδίκο, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή που ἔφτασα σε αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλη, εἶναι γνωστή σχεδόν σε ὅλους σας, και δεν χρειάζεται να πω πολλά για αὐτό το θέμα· θα σας ζητήσω, ὅμως, κύριοι, κάτι δίκαιο, που και εσεῖς θα εἶναι εὐκόλο να μου το προσφέρετε και ἐγὼ θα ἀξίζει να το ἀποκτήσω ἀπὸ εσάς. Καταρχάς, να ἔχετε κατὰ νου ὅτι ἐγὼ ἔχω τώρα παρουσιασθεῖ στο δικαστήριο, ἐνῶ δεν με

Τα τεχνάσματα και τὴν ἐπιθυμία των ἐχθρῶν μου, κύριοι δικαστές, να μου κάνουν κακό με κάθε τρόπο και δικαίως και ἀδίκως, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή που ἐπέστρεψα σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλη, τὴ γνωρίζετε ὅλοι σας περίπου και δεν χρειάζεται καθόλου να πολυλογῶ γι' αὐτά· θα σας παρακαλέσω, κύριοι δικαστές, για πράγματα που εἶναι δίκαια και εὐκόλα σ' εσάς να τα κάνετε για χάρη μου και για μένα πολῦτιμα να τ' ἀποκτήσω ἀπὸ σας. Και πρῶτον (σας παρακαλῶ) να λάβετε ὑπόψη σας ὅτι ἐγὼ τώρα προσέρχομαι (ἐνώπιόν

16004-Λύση

αναγκάζει κανείς να παρίσταμαι εδώ, αφού ούτε εγγυητές έχω ορίσει ούτε τελώ υπό κράτηση, επειδή έχω εμπιστοσύνη πρώτα και κύρια στη δικαιοσύνη και έπειτα σε εσάς ότι θα λάβετε δίκαιη απόφαση και δεν θα επιτρέψετε να με εξοντώσουν άδικα οι εχθροί μου, αλλά αντίθετα θα με σώσετε, εφαρμόζοντας το δίκαιο, όπως προβλέπουν οι νόμοι σας και οι όρκοι σύμφωνα με τους οποίους καλείστε να ψηφίσετε.

Μτφρ. Α. Τυφλόπουλος – Επιμ. Δ. Ιακώβ. 2006.

Γ4.

α.

τῶν ἐχθρῶν: είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική υποκειμενική) στο *προθυμίαν*.

παντός: είναι κατηγορηματικός προσδιορισμός στο *τρόπου*.

ὕμῶν: είναι (έμμεσο) αντικείμενο στο ρήμα *δεήσομαι*.

ἀνάγκης: είναι υποκείμενο στην (απόλυτη) μετοχή *οὔσης*.

ὕπὸ δεσμῶν: είναι (εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός) ποιητικό αίτιο στη μετοχή *ἀναγκασθεῖς*.

τῶν ἐμῶν: είναι (ομοιόπτωτος) επιθετικός προσδιορισμός στο *τῶν ἐχθρῶν*.

β.

ἐπειδὴ τάχιστα ἀφικόμην εἰς τὴν πόλιν ταυτηνί: Η πρόταση είναι δευτερεύουσα (επιρρηματική) χρονική και επεξηγεί τον χρονικό προσδιορισμό που ανέφερε ο ομιλητής ἐξ ἀρχῆς.

σας), αν και δεν είχα καμία ανάγκη να μείνω, χωρίς οὐτ' εγγυητές να βάλω, ενώ δεν αναγκάζομαι και από υποχρεώσεις μου, αλλ' ακριβώς επειδή πίστεψα πρώτον στο δίκαιο και δεύτερον σ' εσάς, ότι θ' αποφασίσετε τα δίκαια και δεν θα με αφήσετε να καταστραφώ αδικώς από τους εχθρούς μου και πολύ περισσότερο ότι θα με σώσετε δίκαια, σύμφωνα και με τους νόμους σας και με τους όρκους που δώσατε, προκειμένου ν' αποφασίσετε.

Μτφρ. Ε. Ανδρουλιδάκης. [1939]. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

17213

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακεείμενος, ἐπειδὴν ἑμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. Ἀξιῶ δέ, ὧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Με ποιες αναφορές στη δημόσια και την ιδιωτική του ζωή προσπαθεί ο Μαντίθεος να αντιστρέψει τις αρνητικές εντυπώσεις εις βάρος του;

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Περὶ τοῦ σηκοῦ ἀπολογία §§1-3

Κατὰ τοὺς κλασικοὺς χρόνους τὰ ἱερά δέντρα περιφράσσονταν με ξύλινο φράχτη, που ονομαζόταν «σηκός» καὶ ἐλέγχονταν τακτικά. Ὅποιοι προξενούσαν βλάβη στα δέντρα ἢ παραβίαζαν τὸν «σηκό» τιμωροῦνταν σκληρά. Ο λόγος τοῦ Λυσία «Ἄρεσπαγιτικός» ἢ «Περὶ τοῦ σηκοῦ ἀπολογία» γράφτηκε περίπου τὸ 394 π.Χ. γιὰ νὰ ἐκφωνηθεῖ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπὸ κάποιον Ἀθηναῖο που εἶχε κατηγορηθεῖ ἀπὸ ἕναν συμπολίτη του ὅτι ἀρχικὰ ξερίζωσε μιὰ ἱερὴ ἐλιά καὶ ἀργότερα κατὰστρεψε τὸν «σηκό» τῆς. Ο κατηγορούμενος ἀντιμετώπιζε τὸν κίνδυνο ἐξορίας καὶ δήμευσης τῆς περιουσίας του.

Στο παρελθόν ἐνόμιζα, μέλη τῆς βουλῆς, ὅτι ὅποιος ἠθέλε μποροῦσε νὰ κοιτάει τὴ δουλειά του καὶ νὰ μὴν ἔχει οὔτε δίκες οὔτε «περιπέτειες». Τώρα ὁμως ἔχω βρεθεῖ τόσο ἀπροσδόκητα ἀντιμέτωπος με κατηγορίες καὶ ἀδίστακτους συκοφάντες, ὥστε πιστεύω ὅτι καὶ αὐτοὶ που δὲν ἔχουν ἀκόμα γεννηθεῖ πρέπει, ἀν γίνεται, νὰ φοβοῦνται ἤδη γιὰ ὅσα πρόκειται νὰ τους συμβοῦν. Διότι ἐξαιτίας ἀνθρώπων ὅπως αὐτοί, οὗ κίνδυνοὶ ἀφοροῦν ἐξίσου καὶ τοὺς παντελῶς ἀθῶους καὶ ἐκείνους που ἔχουν διαπράξει σωρεῖα ἀδικημάτων. (...) Καὶ ἐνῶ αὐτὸς βρίσκεται ἐδῶ ἔχοντας καταστρώσει ἀπὸ καιρὸ τὴν ἐπίθεσή του, ἐγὼ εἶμαι ὑποχρεωμένος, ἀκούγοντας γιὰ τὶς κατηγορίες τὴν ἴδια στιγμή με ἐσὰς που θὰ ἀποφασίσετε γιὰ τὴν ὑπόθεση, νὰ ἀγωνιστῶ καὶ γιὰ τὴν πατρίδα μου καὶ γιὰ τὴν περιουσία μου. Παρὰ ταῦτα, θὰ προσπαθῆσω νὰ σας διαφωτίσω ἀπὸ τὴν ἀρχή.

B4. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο: *ἀηδῶς, μετρίως, δοκιμάζειν, ἐπεδήμουν, πολιτείας*. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, ἐγκλιση, χρόνο).

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Δημοσθένης, Κατὰ Ἀνδροτίωνος §§51.4-52

(έκδ. του Butcher, S.H. Οξφόρδη: Clarendon Press 1907, ανατ. 1966)

Ο λόγος Κατὰ Ἀνδροτίωνος γράφτηκε το 355 π.Χ. και σ' αυτόν κατηγορείται ο Ἀνδροτίων για «γραφὴ παρανόμων», ὅτι δηλαδή εισηγάγε πρόταση να στεφανωθεί (να επιβραβευθεί) η Βουλή των Πεντακοσίων, ενώ αυτή δεν είχε επιτελέσει το ἔργο της. Ο πραγματικός σκοπός του Δημοσθένη ήταν να παραμερίσει πολιτικά τον Ἀνδροτίωνα, που είχε γίνει αντιπαθητικός από τις εισπράξεις των φόρων.

Καὶ μηδεὶς ὑπολαμβάνετω με λέγειν ὡς οὐ χρῆν εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας. Χρῆν γάρ. Ἀλλὰ πῶς; Ὡς ὁ νόμος κελεύει· τῶν ἄλλων ἔνεκα· τοῦτο γάρ ἐστι δημοτικόν. Οὐ γὰρ τοσοῦτον, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσοῦτων χρημάτων τοῦτον τὸν τρόπον εἰσπραχθέντων ὠφέλησθε, ὅσον ἐζημίωσθε τοιούτων ἐθῶν εἰς τὴν πολιτείαν εἰσαγομένων. Εἰ γὰρ θέλετ' ἐξετάσαι τίνας εἵνεκα μᾶλλον ἂν τις ἔλοιτ' ἐν δημοκρατίᾳ ζῆν ἢ ἐν ὀλιγαρχίᾳ, τοῦτ' ἂν εὕροιτε προχειρότατον, ὅτι πάντα πραότερ' ἐστὶν ἐν δημοκρατίᾳ. Ὅτι μὲν τοίνυν τῆς ὅπου βούλεσθ' ὀλιγαρχίας οὗτος ἀσελγέστερος γέγονεν, παραλείψω. Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν πότε πώποτε δεινότατ' ἐν τῇ πόλει γέγονεν; Ἐπὶ τῶν τριάκοντα, πάντες ἂν εἴποιτε. Τότε τοίνυν, ὡς ἔστιν ἀκούειν, οὐδεὶς ἔστιν ὅστις ἀπεστερεῖτο τοῦ σωθῆναι, ὅστις ἑαυτὸν οἴκοι κρύψειεν, ἀλλὰ τοῦτο κατηγοροῦμεν τῶν τριάκοντα, ὅτι τοὺς ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδίκως ἀπῆγον.

δημοτικόν: δημοκρατικό

τίνας εἵνεκα (=ἔνεκα): για ποιο λόγο

πώποτε: ἕως τώρα

οἴκοι: στο σπίτι του

17213

άπαγω: συλλαμβάνω με τη χρήση βίας

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: *«Και μηδεις ύπολαμβανέτω ... πάντα πραότερ' έστιν έν δημοκρατία».*

Μονάδες 20

Γ4.

α. *«Εί γάρ θέλετ' έξετάσαι τίνος εΐνεκα μάλλον άν τις έλοιτ' έν δημοκρατία ζήν ή έν όλιγαρχία, τούτ' άν εύροιτε προχειρότατον (...)*». Να διακρίνετε την υπόθεση από την απόδοση (μονάδες 3) και να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου τεκμηριώνοντας την απάντησή σας (μονάδες 3).

β. Να αναγνωρίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων απαρεμφάτων του κειμένου. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

αήιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17213-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

A1.

Ο Μαντίθεος σχετικά με τη δημόσια ζωή του προβάλλει τα δημοκρατικά του φρονήματα και τη συμμετοχή του στους ίδιους κινδύνους που είχαν βρεθεί και οι βουλευτές. Στην ιδιωτική του ζωή ισχυρίζεται ότι ακολούθησε πάντα το μέτρο και έζησε με πολύ διαφορετικό τρόπο από αυτόν που ισχυρίζονται οι κατηγοροί του.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Περὶ τοῦ σηκοῦ ἀπολογία §§1-3

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο (προοίμιο) ο ομιλητής αναφέρει ευθύς εξ αρχής ότι κατηγορείται και συκοφαντείται από ανθρώπους που συνιστούν κίνδυνο για όλους τους πολίτες (επίθεση στο ήθος του αντιπάλου). Παρόμοια και ο Μαντίθεος αναφέρει ότι αν και έχει ζήσει με βάση το μέτρο, οι εχθροί του τον διαβάλλουν. Το κείμενο, επομένως, μπορεί να συσχετιστεί είτε ως προς το φαινόμενο της συκοφαντίας/διαβολής είτε ως προς την τακτική της επίθεσης στο ήθος του αντιπάλου.

B4.

Η άσχημη μυρωδιά μου προκάλεσε αηδία.

Έγραψε μέτρια στο διαγώνισμα.

Δοκίμασα το ρούχο, αλλά μου ήταν μικρό.

Η παρουσία ασθενειών και επιδημιών έχει σημαδέψει την ανθρώπινη ιστορία.

Υποχρέωση της πολιτείας είναι η παροχή δημόσιας δωρεάν εκπαίδευσης για όλους και όλες.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Δημοσθένης, Κατὰ Ἀνδροτίωνος §§51.4-52

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Κανείς ας μην καταλάβει ότι θεωρώ πως τα οφειλόμενα χρήματα δεν έπρεπε να είχαν απαιτηθεί από τους κακοπληρωτές. Έπρεπε.

Αλλά πώς; Όπως και ο νόμος ορίζει, προς όφελος των άλλων πολιτών. Αυτό είναι το πνεύμα της δημοκρατίας. Γιατί αυτό που έχετε κερδίσει, άνδρες Αθηναίοι, με την απαίτηση ασήμαντων χρηματικών ποσών με τέτοιο τρόπο, δεν είναι τίποτα σε σχέση με αυτό που χάσατε με την υιοθέτηση τέτοιων

Και κανείς ας μη νομίσει ότι ισχυρίζομαι ότι δεν έπρεπε να αναγκασθούν να πληρώσουν όσοι καθυστερούν τους φόρους. Βεβαίως έπρεπε. Αλλά πώς; Όπως ο νόμος ορίζει, δηλαδή προς το γενικό συμφέρον, διότι αυτή είναι η αρχή της δημοκρατίας. Διότι, πολίτες Αθηναίοι, δεν έχετε τόσο ωφεληθεί από τα χρήματα τα οποία εισπράχθηκαν με αυτόν τον τρόπο, όσο έχετε ζημιωθεί, διότι εισήχθησαν

17213-Λύση

συνηθειών στην πολιτική ζωή. Αν πράγματι θέλατε να μάθετε γιατί κάποιος θα προτιμούσε να ζει περισσότερο σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα παρά σε ένα ολιγαρχικό, θα καταλάβετε ότι ο προφανέστατος λόγος είναι ότι στη δημοκρατία όλα είναι πιο φιλήσυχα. Δεν θα μπού στη διαδικασία να δείξω ότι ο κατηγορούμενος έχει αποδειχτεί πιο σκληρός και από οποιαδήποτε ολιγαρχία στον κόσμο. Όμως εδώ στην πόλη μας, πότε έγιναν τα πιο εξωφρενικά πράγματα; Όλοι θα πείτε, την εποχή των Τριάκοντα. Τότε λοιπόν, όπως μαθαίνουμε, κανείς, ενώ μπορούσε να κρυφτεί στο σπίτι του, δεν στερήθηκε το δικαίωμα να σώσει τη ζωή του. Αυτό για το οποίο κατηγορούμε τους Τριάκοντα είναι ότι συλλάμβαναν ανθρώπους παράνομα από την αγορά.

Μτφρ. J.H. Vince. 1935. Διασκευή από τα αγγλικά στα νέα ελληνικά.

αυτού του είδους τα ήθη στην πόλη. Διότι αν θέλετε να εξετάσετε για ποιους λόγους θα προτιμούσε κάποιος να ζει υπό δημοκρατικό πολίτευμα παρά υπό ολιγαρχικό, αυτό θα έβρισκε κανείς κυριότερο, ότι όλα στη δημοκρατία είναι πραότερα. Ότι βέβαια αυτός αποδείχθηκε περισσότερο σκληρός και αναιδής από οποιαδήποτε ολιγαρχία θα το παραλείψω. Αλλά σε μας πότε έως τώρα γίνονταν φοβερότερα πράγματα στην πόλη; Όλοι θα δίνετε την απάντηση ότι συνέβησαν στην εποχή των τριάκοντα τυράννων. Εντούτοις τότε, καθώς ακούμε, κάθε πολίτης ήταν ασφαλής, εάν κρυβόταν στην οικία του, αλλά για αυτό κατηγορούμε τους τριάκοντα, ότι αυτοβούλως προέβαιναν σε συλλήψεις στην αγορά.

Μτφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος, 1961.

Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Γ4.

α.

Υπόθεση: *Εί γάρ θέλετ' ἐξετάσαι*

Απόδοση: *τοῦτ' ἂν εὔροιτε προχειρότατον*

Στην υπόθεση έχουμε *εἰ* + οριστική (θέλετε) και στην απόδοση δυνητική ευκτική (*ἂν εὔροιτε*).

Ο υποθετικός λόγος δηλώνει το πραγματικό.

β.

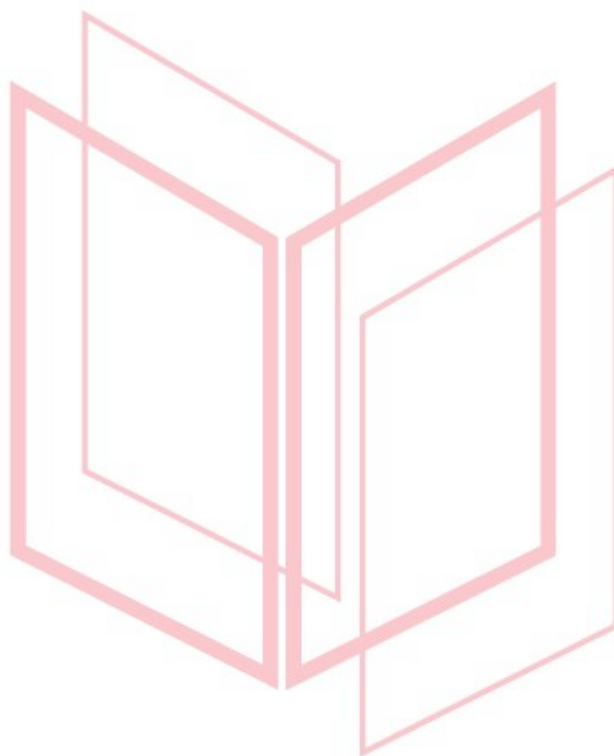
λέγειν: είναι αντικείμενο στο ρήμα *ὑπολαμβάνετω* [ειδικό απαρέμφατο]

ἐξετάσαι: είναι αντικείμενο στο ρήμα *θέλετ'(ε)* [τελικό απαρέμφατο]

ζῆν: είναι αντικείμενο στο ρήμα *ἂν ἔλοιτο* [τελικό απαρέμφατο]

17213-Λύση

τοῦ σωθῆναι: είναι αντικείμενο στο ρήμα *ἀπεστερεῖτο* [έναρθρο τελικό απαρέμφατο]

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19184

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακεείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. Ἀξιῶ δέ, ὧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμί τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Μαντίθεος νιώθει αυτοπεποίθηση μπροστά στους βουλευτές.
2. Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι είχε ευνοϊκά συναισθήματα για το καθεστώς των Τριάκοντα.
3. Ο Μαντίθεος θα αποδείξει ότι έχει δείξει μέχρι τώρα στη ζωή του εντιμότητα.
4. Ο Μαντίθεος ζητάει από τους βουλευτές να τον αθώσουν και να μην τον καταδικάσουν σε θάνατο.
5. Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι ζούσε στην Αθήνα κατά την περίοδο της τυραννίας μετά το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.

Μονάδες 10

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Περὶ τοῦ σηκοῦ ἀπολογία §§1-3

Κατὰ τοὺς κλασικοὺς χρόνους τὰ ιερά δέντρα περιφράσσονταν με ξύλινο φράχτη, που ονομαζόταν «σηκός» και ἐλέγχονταν τακτικά. Ὅποιοι προξενούσαν βλάβη στα δέντρα ἢ παραβίαζαν τὸν «σηκὸς» τιμωροῦνταν σκληρά. Ο λόγος του Λυσία «Ἄρεσπαγιτικός» ἢ «Περὶ τοῦ σηκοῦ ἀπολογία» γράφτηκε περίπου τὸ 394 π.Χ. για να εκφωνηθεῖ ἐνώπιον του Ἀρείου Πάγου ἀπὸ κάποιον Ἀθηναῖο που εἶχε κατηγορηθεῖ ἀπὸ ἕναν συμπολίτη του ὅτι αρχικά

19184

ξερίζωσε μια ιερή ελιά και αργότερα κατάστρεψε τον «σηκό» της. Ο κατηγορούμενος αντιμετώπιζε τον κίνδυνο εξορίας και δήμευσης της περιουσίας του.

Στο παρελθόν ενόμιζα, μέλη της βουλής, ότι όποιος ήθελε μπορούσε να κοιτάει τη δουλειά του και να μην έχει ούτε δίκες ούτε «περιπέτειες». Τώρα όμως έχω βρεθεί τόσο απροσδόκητα αντιμετώπιζομαι με κατηγορίες και αδίστακτους συκοφάντες, ώστε πιστεύω ότι και αυτοί που δεν έχουν ακόμα γεννηθεί πρέπει, αν γίνεται, να φοβούνται ήδη για όσα πρόκειται να τους συμβούν. Διότι εξαιτίας ανθρώπων όπως αυτοί, οι κίνδυνοι αφορούν εξίσου και τους παντελώς αθώους και εκείνους που έχουν διαπράξει σωρεία αδικημάτων. (...) Και ενώ αυτός βρίσκεται εδώ έχοντας καταστρώσει από καιρό την επίθεσή του, εγώ είμαι υποχρεωμένος, ακούγοντας για τις κατηγορίες την ίδια στιγμή με εσάς που θα αποφασίσετε για την υπόθεση, να αγωνιστώ και για την πατρίδα μου και για την περιουσία μου. Παρά ταύτα, θα προσπαθήσω να σας διαφωτίσω από την αρχή.

Μιτφρ. Θ.Κ. Στεφανόπουλος

B4. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β:

A	B
1. πεπραγμένων	α. απραξία β. πέρασμα
2. μετέχειν	α. εξοχή β. μετόπη
3. εἶναι	α. περιουσία β. ανάσα
4. φαίνωμαι	α. φανατικός β. αφανής
5. δέομαι	α. αδελφός β. δέηση

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Δήμου καταλύσεως άπολογία §§15-17.3

(έκδ. του Albini, U. Φλωρεντία: Sansoni, 1955)

19184

Ο ομιλητής στην πίστιν – ἀπόδειξιν του λόγου του υποστήριξε ότι κανείς δεν έρχεται στον κόσμο με διαμορφωμένες πολιτικές απόψεις, αλλά ότι οι πολιτικές επιλογές του καθενός διαμορφώνονται με βάση τα συμφέροντά του. Τόνισε, μάλιστα, ότι όσοι δεν υπέστησαν δεινά κατά την περίοδο του δημοκρατικού πολιτεύματος δεν είχαν λόγους να επιζητούν την ανατροπή του.

Ἔτι τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ἄξιον σκέψασθαι. Ἐγὼ γὰρ τοιοῦτον ἐμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρέσχον ὥστε, εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον ἐμοί, μηδένα ἂν ὕμῶν μηδεμιᾶ χρήσασθαι συμφορᾶ. Ὑπ' ἐμοῦ γὰρ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ οὔτε ἀπαχθεῖς οὐδεὶς φανήσεται, οὔτε τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς τιμωρημένος, οὔτε τῶν φίλων εὖ πεπονθώς. (Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν· εὖ μὲν γὰρ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ χαλεπὸν ἦν, ἐξαμαρτάνειν δὲ τῷ βουλομένῳ ῥάδιον). Οὐ τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα φανήσομαι, οὐδὲ δίκαιταν καταδικαιησάμενος οὐδενός, οὐδὲ πλουσιώτερος ἐκ τῶν ὑμετέρων γεγονώς συμφορῶν. Καίτοι εἰ τοῖς τῶν γεγενημένων κακῶν αἰτίοις ὀργίζεσθε, εἰκὸς καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι. Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, μεγίστην ἠγοῦμαι περὶ ἐμαυτοῦ τῆ δημοκρατία πίστιν δεδωκέναι.

ἐμαυτὸν παρέσχον: αποδείχτηκα

εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέγω: συμπεριλαμβάνω στον κατάλογο των μη Αθηναίων
καταδικαιῶμαι δίκαιταν: μεσολαβώ για την τιμωρία κάποιου

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἔτι τοίνυν... ῥάδιον)».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων του κειμένου:

τὴν αὐτὴν: εἶναι στο

ὕμῶν: εἶναι στο

Ὑπ' ἐμοῦ: εἶναι στο

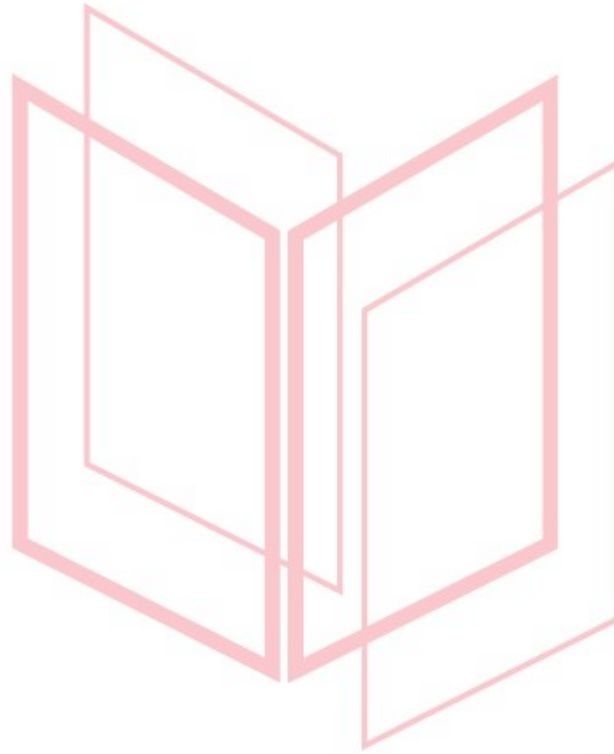
κακῶν: εἶναι στο

(μονάδες 4)

19184

β. «σκέψασθαι», «δεδωκέναι»: Να προσδιορίσετε το είδος των παραπάνω υπογραμμισμένων απαραιτημάτων, καθώς και τη συντακτική λειτουργία τους· να ελέγξετε αν έχουμε ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

αθηνάϊσιν

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19184-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

A1.

1 – Σ: Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω

2 – Λ: ὡς εὔνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι

3 – Σ: ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν

4 – Λ: δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι.

5 – Λ: Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Περὶ τοῦ σηκοῦ ἀπολογία §§1-3

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο (προοίμιο) ο ομιλητής αναφέρει ευθύς εξ αρχῆς ὅτι κατηγορεῖται καὶ συκοφαντεῖται ἀπὸ ἀνθρώπους που συνιστοῦν κίνδυνο γιὰ ὅλους τοὺς πολίτες (ἐπίθεση στο ἦθος τοῦ ἀντιπάλου). Παρόμοια καὶ ὁ Μαντίθεος ἀναφέρει ὅτι ἀν καὶ ἔχει ζήσει με βᾶση τὸ μέτρο, οἱ ἐχθροὶ τοῦ τον διαβάλλουν. Τὸ κείμενο, ἐπομένως, μπορεῖ νὰ συσχετιστεῖ εἴτε ὡς πρὸς τὸ φαινόμενο τῆς συκοφαντίας/διαβολῆς εἴτε ὡς πρὸς τὴν τακτικὴ τῆς ἐπίθεσης στο ἦθος τοῦ ἀντιπάλου.

B4. 1-α, 2-α, 3-α, 4-β, 5-β

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Δήμου καταλύσεως ἀπολογία §§15-17.3

Ενδεικτικὲς νεοελληνικὲς ἀποδόσεις

Ακόμα, κύριοι δικαστές, καὶ ἀπὸ τις ἄλλες πράξεις μου ἀξίζει νὰ σκεφθεῖτε (ποῖος εἶμαι). Ἐγὼ δηλαδὴ τέτοια συμπεριφορὰ ἔδειξα στὶς συμφορὲς τῆς πόλεως, ὥστε, ἐὰν ὅλοι σκέφτονταν, ὅπως ἐγώ, κανεὶς ἀπὸ σας καμία συμφορὰ δὲν θὰ εἶχε πάθει.

Απὸ μὲνα δηλαδὴ τὸν καιρὸ τῆς ὀλιγαρχίας κανεὶς δὲν θὰ φανεῖ ὅτι ὠδηγήθηκε στὴ φυλακὴ, οὔτε ἐχθρὸς μου ὅτι τιμωρήθηκε, οὔτε φίλος μου ὅτι ευεργετήθηκε. Καὶ γιὰ τούτο βέβαια δὲν πρέπει νὰ ἀπορεῖ κανεὶς. Διότι στὴν περίστασι ἐκείνη ἦταν δύσκολο νὰ ευεργετεῖ κανεὶς, εὐκόλο δὲ σε αὐτόν

Ακόμη, ἄνδρες δικαστές, ἀξίζει νὰ προβληματιστεῖτε καὶ γιὰ τις ἄλλες μου πράξεις· ἔδειξα δηλαδὴ τέτοια διαγωγὴ στὶς συμφορὲς τῆς πόλης, ὥστε, ἀν ὅλοι εἶχαν τις ἴδιες ἀπόψεις με ἐμένα, κανένας ἀπὸ σας δὲ θὰ εἶχε πάθει τίποτε. Γιὰτὶ στὴν περίοδο τῆς ὀλιγαρχίας κανεὶς δὲ θὰ φανεῖ ὅτι ὠδηγήθηκε ἐξαιτίας μου στὴ φυλακὴ, οὔτε ὅτι τιμωρήθηκε κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, οὔτε ὅτι ευεργετήθηκε κανεὶς ἀπὸ τοὺς φίλους. Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι ἀξίον θαυμασμοῦ· γιὰτὶ, ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦταν δύσκολο νὰ κάνει κανεὶς καλὸ, ἀλλὰ ἦταν εὐκόλο, σ' ὅποιον

19184-Λύση

που επιθυμούσε να βλάπτει. Δεν θα φανώ λοιπόν ότι περιέλαβα κάποιον στον κατάλογο των μη Αθηναίων, ούτε θα φανώ ότι εξάσκησα βία εναντίον δικαστή για να εκδώσει για μένα ευνοϊκή απόφαση, ούτε ότι έγινα πλουσιότερος επωφελούμενος από τις συμφορές του λαού. Και βέβαια, εάν αγανακτείτε εναντίον των αιτίων των εγκλημάτων που έχουν γίνει, πρέπει να θεωρείτε χρηστούς πολίτες εκείνους που κανέναν δεν αδίκησαν. Και ασφαλώς, κύριοι δικαστές, νομίζω ότι έχω δώσει μεγίστη απόδειξη για τον εαυτό μου στη δημοκρατία (νομίζω ότι έχω αποδείξει τα υπέρ της δημοκρατίας αισθήματά μου).

Μτφρ. Σ. Τζουμελέας. [1939]. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Γ4.

α. τὴν αὐτήν: είναι ονοματικός ομοιόπτωτος (επιθετικός) προσδιορισμός στο *γνώμην*.

ὕμῶν: είναι ονοματικός ετερόπτωτος (γενική διαιρετική) προσδιορισμός στο *μηδένα*.

Ἵπ' ἐμοῦ: είναι εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικό αιτίου στη μετοχή *ἀπαχθεῖς*.

κακῶν: είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική της αιτίας ή γενική αντικειμενική) στο επίθετο *αἰτίοις*.

β. σκέψασθαι: Είναι τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στην απρόσωπη έκφραση *ἄξιον (ἐστὶ)*. Υποκείμενο απαρεμφάτου: *ὕμᾱς* (εννοείται). Έχουμε ετεροπροσωπία.

δεδωκέναι: Είναι ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα *ἠγοῦμαι*. Υποκείμενο ρήματος εννοείται *ἐγώ*. Υποκείμενο απαρεμφάτου *ἐγώ*. Έχουμε ταυτοπροσωπία.

ήθελε, να κάνει κακό. Ούτε, πάλι, θα φανώ ότι συμπεριέλαβα κανέναν στον κατάλογο των μη Αθηναίων, ούτε ότι ζήτησα την εύνοια κάποιου δικαστή, ούτε ότι έγινα πλουσιότερος εκμεταλλεόμενος τις δικές σας συμφορές. Κι όμως, αν οργίζεσθε εναντίον των υπευθύνων γι' αυτές τις συμφορές, είναι λογικό να θεωρούνται από σας ανώτεροι αυτοί που δεν έχουν διαπράξει κανένα κακό. Νομίζω ασφαλώς, άνδρες δικαστές, ότι έχω δείξει με τη μεγαλύτερη αξιοπιστία τα δημοκρατικά μου φρονήματα.

Μτφρ. Γ.Α. Ράπτης. 2004.

αληθινότητες

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19186

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. Ἀξιῶ δέ, ὧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμί τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Μαντίθεος δείχνει μεγάλη εμπιστοσύνη στον εαυτό του ότι θα μεταστρέψει τις αρνητικές σε βάρος του εντυπώσεις.
2. Ο Μαντίθεος προβάλλει τα δημοκρατικά του φρονήματα και τη συμμετοχή του στις στρατιωτικές δραστηριότητες της πόλης.
3. Οι αντίπαλοι του Μαντίθεου θεωρούν ότι στη ζωή του ακολούθησε το μέτρο.
4. Ο Μαντίθεος ζητάει από τους βουλευτές να παραβλέψουν το ήθος των κατηγορών.
5. Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι ζούσε στην Αθήνα κατά την περίοδο της τυραννίας μετά το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.

Μονάδες 10

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀριστοτέλης, Ῥητορική 1356a

Ὅπως φανερώνει και ο τίτλος, στα τρία βιβλία του έργου αυτού ο Αριστοτέλης περιγράφει τη ρητορική τέχνη, τα είδη και τα μέσα της.

Ο ρητορικός λόγος λειτουργεί πειστικά με τρεις τρόπους: άλλοτε μέσω του χαρακτήρα του ρήτορα, άλλοτε μέσω της συγκεκριμένης διάθεσης που δημιουργεί στην ψυχή του ακροατή

19186

και άλλοτε με τα αποδεικτικά ή φαινομενικά αποδεικτικά επιχειρήματα που περιέχει ο ίδιος. Με τον χαρακτήρα του ο ρήτορας πείθει όταν μιλάει με τέτοιον τρόπο ώστε ο λόγος του να τον κάνει αξιόπιστο· γιατί στους έντιμους ανθρώπους χαρίζουμε σε μεγαλύτερο βαθμό και με περισσότερη προθυμία την εμπιστοσύνη μας για όλα, βέβαια, εν γένει, τα θέματα, κατά τρόπο όμως απόλυτο για τα θέματα στα οποία δεν υπάρχει βεβαιότητα και μας αφήνουν περιθώρια αμφιβολίας. Και αυτό όμως πρέπει να προκύπτει από τον λόγο και όχι να είναι το αποτέλεσμα μιας καλής ιδέας που έχουμε από πριν για τον ρήτορα·

Μτφρ. Δ. Λυπουρλής

B4. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **καθηγητής, παράδειγμα, παρανοϊκός, προϊστάμενος, ανέχεια.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Δημοσθένης, Κατά Ανδροτίωνος §§51.4-52

(έκδ. του Butcher, S.H. Οξφόρδη: Clarendon Press 1907, ανατ. 1966)

Ο λόγος *Κατά Ανδροτίωνος* γράφτηκε το 355 π.Χ. και σ' αυτόν κατηγορείται ο Ανδροτίων για «γραφή παρανόμων», ότι δηλαδή εισήγαγε πρόταση να στεφανωθεί (να επιβραβευθεί) η Βουλή των Πεντακοσίων, ενώ αυτή δεν είχε επιτελέσει το έργο της. Ο πραγματικός σκοπός του Δημοσθένη ήταν να παραμερίσει πολιτικά τον Ανδροτίωνα, που είχε γίνει αντιπαθητικός από τις εισπράξεις των φόρων.

Και μηδείς ύπολαμβανέτω με λέγειν ως ού χρήν είσπράττειν τούς όφείλοντας. Χρήν γάρ. Ἄλλα πῶς; Ὡς ὁ νόμος κελεύει· τῶν ἄλλων ἕνεκα· τοῦτο γάρ ἐστὶ δημοτικόν. Οὐ γάρ τοσοῦτον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσοῦτων χρημάτων τοῦτον τὸν τρόπον εἰσπραχθέντων ὠφέλησθε, ὅσον ἐζημίωσθε τοιούτων ἐθῶν εἰς τὴν πολιτείαν εἰσαγομένων. Εἰ γὰρ θέλετ' ἐξετάσαι τίνος εἵνεκα μᾶλλον ἂν τις ἔλοιτ' ἐν δημοκρατίᾳ ζῆν ἢ ἐν ὀλιγαρχίᾳ, τοῦτ' ἂν εὔροιτε προχειρότατον, ὅτι πάντα πραότερ' ἐστὶν ἐν δημοκρατίᾳ. Ὅτι μὲν τοίνυν τῆς ὅπου βούλεσθ' ὀλιγαρχίας οὗτος ἀσελγέστερος γέγονεν, παραλείψω. Ἄλλα παρ' ἡμῖν πότε πώποτε δεινότατ' ἐν τῇ πόλει γέγονεν; Ἐπὶ τῶν τριάκοντα, πάντες ἂν εἴποιτε. Τότε τοίνυν, ὡς ἔστιν ἀκούειν, οὐδείς ἔστιν ὅστις ἀπεστερεῖτο τοῦ σωθῆναι, ὅστις ἑαυτὸν οἴκοι κρύψειεν, ἀλλὰ τοῦτο κατηγοροῦμεν τῶν τριάκοντα, ὅτι τοὺς ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδίκως ἀπῆγον.

δημοτικόν: δημοκρατικό

τίνος εἵνεκα (=ἔνεκα): για ποιο λόγο

πώποτε: έως τώρα

οἴκοι: στο σπίτι του

ἀπάγω: συλλαμβάνω με τη χρήση βίας

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Καὶ μηδεὶς ὑπολαμβάνετω ... πάντα πρῶτερ' ἐστὶν ἐν δημοκρατίᾳ*».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων του κειμένου:

με: είναι στο

χρημάτων: είναι στο

μᾶλλον: είναι στο

πρῶτερ': είναι στο

Ἐπὶ τῶν τριάκοντα: είναι στο

τῶν τριάκοντα: είναι στο

(μονάδες 6)

β. «*ὡς οὐ χρῆν εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας*»: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης, την εισαγωγή και την εκφορά της, και να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

19186-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

A1.

1. – Σ: Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούση περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἠγήσεσθαι.

2. – Σ: ὡς εὖνους εἰμί τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν

3. – Λ : ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν

4. – Λ : δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἠγεῖσθαι χεῖρους εἶναι.

5. – Λ : Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἀριστοτέλης, Ῥητορική 1356a

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο ο Αριστοτέλης αναφέρεται στη σημασία που έχει να εμφανίζεται ο ομιλητής (εδώ ο Μαντίθεος) με το ανάλογο ἦθος/χαρακτήρα προκειμένου να κερδίσει τις εντυπώσεις και την εὖνοια (εδώ των βουλευτῶν). Διαπιστώνει δηλαδή κανείς ότι οι αριστοτελικές αναφορές επιβεβαιώνονται σε μεγάλο βαθμό από τα ὅσα ο Λυσίας ἔγραψε και εκφώνησε ο Μαντίθεος στο συγκεκριμένο απόσπασμα από τον Ὑπὲρ Μαντιθέου.

B4. ἠγήσεσθαι/ἠγεῖσθαι, ἐπιδείξω/ἀποδείξω, εὖνους, καθεστηκόσι, μετέχειν/μετέσχον

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Δημοσθένης, Κατὰ Ἀνδροτίωνος §§51.4-52

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Κανείς ας μην καταλάβει ότι θεωρώ πως τα οφειλόμενα χρήματα δεν ἔπρεπε να εἶχαν απαιτηθεῖ ἀπὸ τους κακοπληρωτές. Ἐπρεπε. Ἀλλὰ πῶς; Ὅπως και ο νόμος ορίζει, πρὸς ὄφελος των ἄλλων πολιτῶν. Αυτό εἶναι το πνεῦμα της δημοκρατίας. Γιατί αὐτό που ἔχετε κερδίσει, ἄνδρες Αθηναῖοι, με την ἀπαίτηση ἀσήμαντων χρηματικῶν ποσῶν με τέτοιο τρόπο, δεν εἶναι τίποτα σε σχέση με αὐτό που χάσατε με την υιοθέτηση τέτοιων

Και κανείς ας μη νομίσει ότι ισχυρίζομαι ότι δεν ἔπρεπε να ἀναγκασθῶν να πληρώσουν ὅσοι καθυστεροῦν τους φόρους. Βεβαίως ἔπρεπε. Ἀλλὰ πῶς; Ὅπως ο νόμος ορίζει, δηλαδή πρὸς το γενικό συμφέρον, διότι αὐτή εἶναι η ἀρχή της δημοκρατίας. Διότι, πολῖτες Αθηναῖοι, δεν ἔχετε τόσο ωφεληθεῖ ἀπὸ τα χρήματα τα οποία εἰσπράχθησαν με αὐτὸν τον τρόπο, ὅσο ἔχετε ζημιωθεῖ, διότι εἰσῆχθησαν αὐτοῦ του εἴδους τα ἴθη στην

19186-Λύση

συνηθειών στην πολιτική ζωή. Αν πράγματι θέλατε να μάθετε γιατί κάποιος θα προτιμούσε να ζει περισσότερο σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα παρά σε ένα ολιγαρχικό, θα καταλάβετε ότι ο προφανέστατος λόγος είναι ότι στη δημοκρατία όλα είναι πιο φιλήσυχα. Δεν θα μπω στη διαδικασία να δείξω ότι ο κατηγορούμενος έχει αποδειχτεί πιο σκληρός και από οποιαδήποτε ολιγαρχία στον κόσμο. Όμως εδώ στην πόλη μας, πότε έγιναν τα πιο εξωφρενικά πράγματα; Όλοι θα πείτε, την εποχή των Τριάκοντα. Τότε λοιπόν, όπως μαθαίνουμε, κανείς, ενώ μπορούσε να κρυφτεί στο σπίτι του, δεν στερήθηκε το δικαίωμα να σώσει τη ζωή του. Αυτό για το οποίο κατηγορούμε τους Τριάκοντα είναι ότι συλλάμβαναν ανθρώπους παράνομα από την αγορά.

Μτφρ. J.H. Vince. 1935. Διασκευή από τα αγγλικά στα νέα ελληνικά.

Γ4.

α.

με: είναι υποκείμενο στο απαρέμφατο λέγειν.

χρημάτων: είναι υποκείμενο στη μετοχή *είσπραχθέντων* (απόλυτη μετοχή).

μᾶλλον: είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού στο ρήμα *ἂν ἔλοιτο*.

πράοτερα: είναι κατηγορούμενο στο (υποκείμενο) πάντα (του ρήματος ἔστιν).

Ἐπὶ τῶν τριάκοντα: είναι (εμπρόθετος) επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα *ἂν εἴποιτε*.

τῶν τριάκοντα: είναι (έμμεσο) αντικείμενο στο ρήμα *κατηγοροῦμεν*.

β.

πόλη. Διότι αν θέλετε να εξετάσετε για ποιους λόγους θα προτιμούσε κάποιος να ζει υπό δημοκρατικό πολίτευμα παρά υπό ολιγαρχικό, αυτό θα έβρισκε κανείς κυριότερο, ότι όλα στη δημοκρατία είναι πραότερα. Ότι βέβαια αυτός αποδείχθηκε περισσότερο σκληρός και αναιδής από οποιαδήποτε ολιγαρχία θα το παραλείψω. Αλλά σε μας πότε έως τώρα γίνονταν φοβερότερα πράγματα στην πόλη; Όλοι θα δίνετε την απάντηση ότι συνέβησαν στην εποχή των τριάκοντα τυράννων. Εντούτοις τότε, καθώς ακούμε, κάθε πολίτης ήταν ασφαλής, εάν κρυβόταν στην οικία του, αλλά για αυτό κατηγορούμε τους τριάκοντα, ότι αυτοβούλως προέβαιναν σε συλλήψεις στην αγορά.

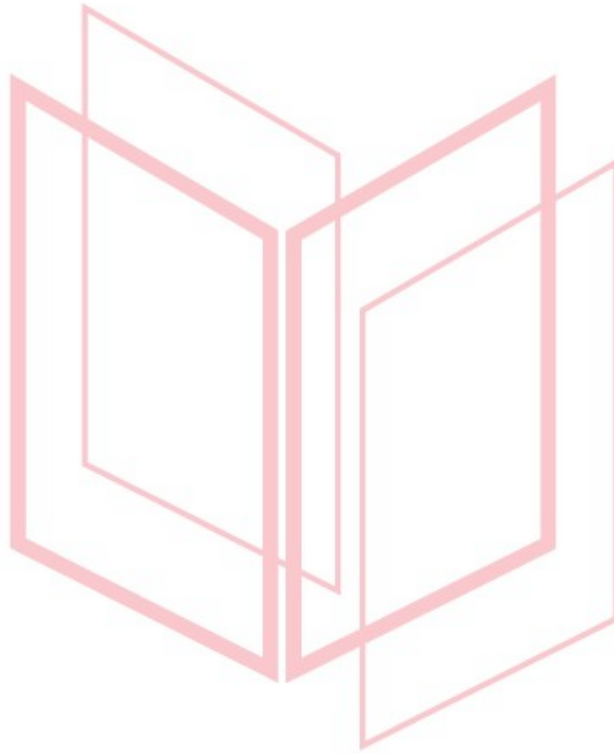
Μτφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος, 1961. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

αθηνών

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19186-Λύση

«*ὡς οὐ χρῆν εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας*»: Δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση. Εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο *ὡς* (υποκειμενική κρίση) και εκφέρεται με οριστική που δηλώνει το πραγματικό [εξάρτηση από αρκτικό χρόνο (άμεσα από το *λέγειν* και έμμεσα από το ρήμα της κύριας *ὕπολαμβανέτω*)]. Συντακτική λειτουργία: αντικείμενο στο *λέγειν*.

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19190

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἑμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. Ἀξιῶ δέ, ὧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμί τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Με ποιες αναφορές στη δημόσια και την ιδιωτική του ζωή προσπαθεί ο Μαντίθεος να αντιστρέψει τις αρνητικές εντυπώσεις εις βάρος του;

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀριστοτέλης, Ἀθηναίων Πολιτεία §§55.3-4

Στο δεύτερο μέρος της πραγματείας του ο Αριστοτέλης περιγράφει τους διοικητικούς θεσμούς και τον τρόπο λειτουργίας του σύγχρονου του αθηναϊκού πολιτεύματος. Μετά το σύντομο προοίμιον, ο φιλόσοφος πραγματεύεται τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των κληρωτών και αιρετών αξιωματούχων και των υπαλλήλων της διοίκησης.

Ὅταν γίνεται ἡ κρίσις, ρωτοῦν: «Ποιος εἶναι ὁ πατέρας σου καὶ σε ποῖον δῆμο ἀνήκεις καὶ ποιος εἶναι ὁ πάππος σου, ποῖα ἡ μητέρα σου καὶ ποιος ὁ πατέρας τῆς μητέρας σου καὶ ἀπὸ ποίους δῆμους;» Μετὰ τὸν ρωτοῦν ἀν συμμετέχει στη λατρεία τοῦ Πατρῶου Ἀπόλλωνα καὶ τοῦ Ἐρκείου Δία καὶ πού βρίσκονται τὰ ἱερά τους. Ὑστερα, ἀν ἔχει οἰκογενειακοὺς τάφους καὶ πού βρίσκονται, ἐπειτα ἀν φροντίζει τοὺς γονεῖς τοῦ καὶ ἀν πληρώνει τοὺς φόρους καὶ ἀν ἔχει ὑπηρετήσει τὴ θητεία τοῦ. Ἀφοῦ τοῦ ἀπευθύνει (ὁ πρόεδρος) αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις, τοῦ λέει: «Φῶναξε τώρα μάρτυρες γιὰ ὅσα εἶπες». Καὶ ὅταν παρουσιάσει τοὺς μάρτυρές τοῦ, ρωτοῦν: «Ἐχει κανεῖς κάποια κατηγορία ἐναντίον τοῦ;» Κι ἀν ὑπάρχει κάποιος κατήγορος, τὸ δικαστήριο τοῦ δίνει τὸ λόγο καὶ μετὰ ὁ κατηγορούμενος ἀπολογεῖται. Ὑστερα ἀποφασίζει ἡ βουλή με ἀνάταση χειρῶν καὶ στο δικαστήριο με ψήφο. Ἀν δὲν παρουσιασθεῖ κατήγορος, γίνεται ἀμέσως ἡ ψηφοφορία.

Μτφρ. Α. Παναγόπουλος

19190

B4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρηματικού τύπου **φαίνωμαι**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημα τους:

- Ο ποδοσφαιρικός αγώνας είχε πολλές ενδιαφέρουσες
- Στην Επανάσταση του 1821, εκτός από τους επιφανείς ήρωες, υπήρχε και ένα πλήθος ηρώων.
- Δεν τον βρίσκω πουθενά, είναι εδώ και μέρες.
- Έκανε εντυπωσιακή και τράβηξε αμέσως όλα τα βλέμματα.
- δεν είσαι καλά ενημερωμένος, για αυτό προβάλλεις αυτές τις αντιρρήσεις.

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀνδοκίδης, Περὶ τῶν μυστηρίων §§1-2

(έκδ. του Dalmeida, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1930, ανατ. 1966)

Σε αυτήν τη δίκη ο Ανδοκίδης επιχειρεί να αντικρούσει την κατηγορία ότι παραβίασε το διάταγμα του Ισοτιμίδη, που απαγόρευε στους ασεβείς να εισέρχονται στα ιερά και να παρευρίσκονται στα Ελευσίνια Μυστήρια.

Τὴν μὲν παρασκευὴν, ὧ ἄνδρες, καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, ὥστ' ἐμὲ κακῶς ποιεῖν ἐκ παντὸς τρόπου καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως, ἐξ ἀρχῆς ἐπειδὴ τάχιστα ἀφικόμην εἰς τὴν πόλιν ταυτηνί, σχεδόν τι πάντες ἐπίστασθε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων πολλοὺς λόγους ποιεῖσθαι. ἐγὼ δέ, ὧ ἄνδρες, δεήσομαι ὑμῶν δίκαια καὶ ὑμῖν τε ράδια χαρίζεσθαι καὶ ἐμοὶ ἄξια πολλοῦ τυχεῖν παρ' ὑμῶν. Πρῶτον μὲν ἐνθυμηθῆναι ὅτι νῦν ἐγὼ ἦκω οὐδεμιᾶς μοι ἀνάγκης οὔσης παραμεῖναι, οὔτ' ἐγγυητὰς καταστήσας οὔθ' ὑπὸ δεσμῶν ἀναγκασθεῖς, πιστεύσας δὲ μάλιστα μὲν τῷ δικαίῳ, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν, γνῶσεσθαι τὰ δίκαια καὶ μὴ περιόψεσθαι με ἀδίκως ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν διαφθαρέντα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον σώσειν δικαίως κατὰ τε τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους καὶ τοὺς ὄρκους οὓς ὑμεῖς ὁμόσαντες μέλλετε τὴν ψῆφον οἴσειν.

ταυτηνί: αυτήν εδώ

περιόψεσθαι <περιοράω-ῶ: παραβλέπω, επιτρέπω, ανέχομαι

ὁμόσαντες <ὄμνυμι>: ορκίζομαι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Τὴν μὲν παρασκευὴν, ... τυχεῖν παρ' ὑμῶν*».

Μονάδες 20

Γ4.

α. «*ποιεῖσθαι*», «*χαρίζεσθαι*», «*τυχεῖν*»: Να αναγνωρίσετε το είδος και τη συντακτική λειτουργία των παραπάνω υπογραμμισμένων απαρεμφάτων του κειμένου (μονάδες 3) επισημαίνοντας αντίστοιχα το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας ή ετεροπροσωπίας (μονάδες 3).

β. «*οὔσης*», «*καταστήσας*»: Να αναγνωρίσετε το είδος των παραπάνω υπογραμμισμένων μετοχών του κειμένου και να τις χαρακτηρίσετε ως συνημμένες ή απόλυτες αιτιολογώντας τις επιλογές σας. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19190-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§2-3

A1.

Ο Μαντίθεος σχετικά με τη δημόσια ζωή του προβάλλει τα δημοκρατικά του φρονήματα και τη συμμετοχή του στους ίδιους κινδύνους που είχαν βρεθεί και οι βουλευτές. Στην ιδιωτική του ζωή ισχυρίζεται ότι ακολούθησε πάντα το μέτρο και έζησε με πολύ διαφορετικό τρόπο από αυτόν που ισχυρίζονται οι κατηγοροί του.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἀριστοτέλης, Ἀθηναίων Πολιτεία §§55.3-4

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο ο Αριστοτέλης αναφέρεται στις αρχικές καθιερωμένες ερωτήσεις της δοκιμασίας, με την οποία γίνεται εξονυχιστικός έλεγχος της προσωπικότητας του δοκιμαζόμενου. Κοινά σημεία που εντοπίζονται στα δύο αποσπάσματα είναι οι αναφορές στην κοινωνική και δημόσια ζωή του δοκιμαζόμενου.

B4. φάσεις, αφανών, αφαντος/εξαφανισμένος, εμφάνιση, προφανώς

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἄνδοκίδης, Περὶ τῶν μυστηρίων §§1-2

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Η προετοιμασία και η προθυμία των εχθρών μου, κύριοι, να με βλάψουν με κάθε τρόπο, τόσο δίκαιο όσο και άδικο, από την πρώτη στιγμή που έφτασα σε αυτήν εδώ την πόλη, είναι γνωστή σχεδόν σε όλους σας, και δεν χρειάζεται να πω πολλά για αυτό το θέμα· θα σας ζητήσω, όμως, κύριοι, κάτι δίκαιο, που και εσείς θα είναι εύκολο να μου το προσφέρετε και εγώ θα αξίζει να το αποκτήσω από εσάς. Καταρχάς, να έχετε κατά νου ότι εγώ έχω τώρα παρουσιαστεί στο δικαστήριο, ενώ δεν με αναγκάζει κανείς να παρίσταμαι εδώ, αφού ούτε εγγυητές έχω ορίσει ούτε τελώ υπό κράτηση, επειδή έχω εμπιστοσύνη πρώτα και κύρια στη δικαιοσύνη και έπειτα σε εσάς ότι θα

Τα τεχνάσματα και την επιθυμία των εχθρών μου, κύριοι δικαστές, να μου κάνουν κακό με κάθε τρόπο και δικαίως και αδικώς, από την πρώτη στιγμή που επέστρεψα σ' αυτήν εδώ την πόλη, τη γνωρίζετε όλοι σας περίπου και δεν χρειάζεται καθόλου να πολυλογώ γι' αυτά· θα σας παρακαλέσω, κύριοι δικαστές, για πράγματα που είναι δίκαια και εύκολα σ' εσάς να τα κάνετε για χάρη μου και για μένα πολύτιμα να τ' αποκτήσω από σας. Και πρώτον (σας παρακαλώ) να λάβετε υπόψη σας ότι εγώ τώρα προσέρχομαι (ενώπιόν σας), αν και δεν είχα καμία ανάγκη να μείνω, χωρίς ούτε εγγυητές να βάλω, ενώ δεν αναγκάζομαι και από υποχρεώσεις μου, αλλ' ακριβώς επειδή πίστεψα πρώτον στο δίκαιο και δεύτερον σ' εσάς, ότι θ' αποφασίσετε τα

19190-Λύση

λάβετε δίκαιη απόφαση και δεν θα επιτρέψετε να με εξοντώσουν άδικα οι εχθροί μου, αλλά αντίθετα θα με σώσετε, εφαρμόζοντας το δίκαιο, όπως προβλέπουν οι νόμοι σας και οι όρκοι σύμφωνα με τους οποίους καλείστε να ψηφίσετε.

Μτφρ. Α. Τυφλόπουλος – Επιμ. Δ. Ιακώβ. 2006.

Γ4.

α.

ποιεῖσθαι: Είναι τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα *δεῖ*. Υποκείμενο απαρεμφάτου: *ἐμέ* (εννοείται): ετεροπροσωπία.

χαρίζεσθαι: Είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα *δεήσομαι*. Υποκείμενο ρήματος εννοείται *ἐγώ*. Υποκείμενο απαρεμφάτου *ὁμᾶς* (εννοείται): ετεροπροσωπία.

τυχεῖν: Είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα *δεήσομαι*. Υποκείμενο ρήματος εννοείται *ἐγώ*. Υποκείμενο απαρεμφάτου *ἐγώ*. Έχουμε ταυτοπροσωπία.

β. οὔσης: Είναι (επιρρηματική) εναντιωματική μετοχή με υποκείμενο το *ἀνάγκης*· πρόκειται για απόλυτη μετοχή (γενική απόλυτη), καθώς το υποκείμενο της μετοχής δεν είναι όρος της πρότασης (το ρήμα το οποίο προσδιορίζει επιρρηματικά έχει ως υποκείμενο το *ἐγώ*).

καταστήσας: Είναι (επιρρηματική) αιτιολογική μετοχή με υποκείμενο το *ἐγώ*· πρόκειται για συνημμένη μετοχή στο υποκείμενο του ρήματος *ἤκω* το οποίο προσδιορίζει επιρρηματικά.

δίκαια και δεν θα με αφήσετε να καταστραφώ αδικώς από τους εχθρούς μου και πολύ περισσότερο ότι θα με σώσετε δίκαια, σύμφωνα και με τους νόμους σας και με τους όρκους που δώσατε, προκειμένου ν' αποφασίσετε.

Μτφρ. Ε. Ανδρουλιδάκης. [1939]. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.